

STELLING:

Het is goed dat Zeeuwse natuurorganisaties ontpoldering Hedwigepolder loslaten

Het Zeeuwse Landschap en de Zeeuwse Milieufederatie lieten in april weten, na een lange strijd, niet meer vast te houden aan de ontpoldering van de Hertogin Hedwigepolder in het kader van natuurherstel langs de Westerschelde. Een grote ommezwaai in een lang slepend proces. Verstandig?

— Narda van der Krogt (journalist)

Chiel Jacobusse, Het Zeeuwse Landschap

“Dossier is totaal verziekt”

“De Hedwigepolder is een dossier dat door voortdurend uitstel en heen- en-weer bewegen van de politiek totaal verziekt is. Het imago van de hele natuursector, maar ook de waardering voor natuur in algemene zin, heeft er stevig onder te lijden. Dat is in vele opzichten te merken. Dit dossier was een sleepanker voor andere projecten. Zo werd bijvoorbeeld een project als de Waterdunen hiermee geassocieerd. Onze conclusie is dat we er per saldo niet goed aan doen om vast te houden aan ontpoldering. Anderzijds nemen wij niet eens de beslissing. Dat doet de minister en die heeft laten weten dat onze mening niet erg ter zake doet in de besluitvorming. Wel komt de imagoschade voor natuur op ons conto. Je kunt met grote woorden zeggen: ons werd de zwarte piet toegespeeld voor dingen waar we niet over gaan en dat ten nadele van de natuurbelangen waar wij voor staan. Ik denk wel dat er een goede kans is dat alsnog besloten wordt de Hedwigepolder te ontpolderen, alleen wij willen ons daar niet mee associëren. Het was ooit een overheidsbesluit en dat wordt dan opnieuw bekrachtigd. De Hedwigepolder is een mooie polder en dat blijft het. Natuurlijk is ontpoldering ecologisch gezien een goede en gewenste zaak. Wij zijn er ook van overtuigd dat wij juridisch en ecologisch in ons gelijk stonden. Maar gelijk hebben is iets anders dan gelijk krijgen. Voor ons is heel duidelijk dat de Zeeuwse natuur per saldo schade lijdt, maar wij hebben te maken met de Zeeuwse politiek en het Zeeuwse publiek. Je hebt elkaar nodig in zo’n kleine provincie waar minder mensen wonen dan in Rotterdam-Zuid. En wij willen niet met verziekte verhoudingen door.

Wel kunnen we best in de komende jaren dingen bedenken die de natuur van de Westerschelde evenzeer ten goede zullen komen. Maar het blijft jammer dat er door een gemiste communicatieslag het huidige klimaat is ontstaan.”

Bert Denneman, Vogelbescherming Nederland

“Buitengewoon betreuenswaardig en onverstandig”

“Wij vinden het buitengewoon betreuenswaardig en onverstandig om nu de discussie over ontpoldering als maatregel voor natuurherstel te problematiseren, zoals onze Zeeuwse vrienden helaas hebben gedaan. Zij kunnen blijkbaar de druk van de politiek, het lokaal maatschappelijk ongenoegen en het bestuur in Zeeland niet aan. De discussie om de Hedwigepolder wordt helaas vooral in Zeeland gevoerd, terwijl het gaat over duurzaam herstel en behoud van internationaal belangwekkende estuariene natuur met een nationaal en internationale verplichting.

Iedere klei langs de Westerschelde is al driemaal omgekeerd om te kijken wat je ermee kunt in het licht van noodzakelijk natuurherstel. Na jarenlange gesprekken waren alle ter zake doende partijen, waaronder ZLTO en de Provincie Zeeland, het eens met een integraal pakket voor de Westerschelde. Dit pakket voorziet in uitdieping van de Westerschelde, maar ook 600 hectare ontpoldering. Uit studies bleek ontpolderen de enige effectieve maatregel voor herstel van het estuarium. Er kwam een unaniem positief advies. Dat kan niet voldoende benadrukt worden, want genoemde partijen bleken al snel de eerste spelbrekers.

Wij pakken deze kwestie al jaren internationaal aan, samen met onze partner van BirdLife International in Vlaanderen, Natuurpunt. Als eerste stap onderzochten we de mogelijkheden om de staatssecretaris via de rechter te dwingen tot ontpoldering over te gaan. Dat ziet er gunstig uit en we zullen dit niet nalaten als blijkt dat Bleker met een voorstel komt dat geen soelaas biedt. Helaas komt het dan opnieuw tot een rechtszaak, terwijl we er liever in overleg uitkomen. We doen dit niet om dwars te liggen. Het gaat ons in eerste instantie om behoud en herstel van het estuarium dat een unieke positie inneemt in Noordwest-Europa. Dat belang dreigt door alle emotie en electorale overwegingen buiten beeld te raken.”

Bjørn van den Boom , Natuurmonumenten

“Zij kunnen niet met de rug naar de regionale gemeenschap gaan staan”

“Natuurmonumenten heeft begrip voor de opstelling van Het Zeeuwse Landschap en ZMf. Het dossier over de Hedwigepolder is de voorbije jaren totaal geëscaleerd. De dreigende ontpoldering van de Hedwige frustriert tal van andere gebiedsprocessen. Terugkijkend heeft de overheid in hoge mate bijgedragen aan de ontstane polarisatie, door jarenlang een zwalkend beleid te voeren.

Vogelbescherming beschouwt de Westerschelde terecht als een nationaal en internationaal belangrijk estuarium, maar de Zeeuwse organisaties bevinden zich in een ander krachtenveld. Zij kunnen het zich niet veroorloven om met de rug naar de regionale gemeenschap toe te gaan staan. In Zeeland is ontzettend weinig draagvlak voor ontpolderen van de Hedwigepolder, onder politici en bestuurders, maar ook onder de bevolking. Je merkt dat het dossier een molensteen is geworden om de nek van allerlei andere Zeeuwse natuurambities.

Afzien van ontpoldering betekent een pas op de plaats maken wat betreft natuurherstel in de Westerschelde. Het proces in de Hedwigepolder is te verziekt geraakt; mensen hebben hun geloofwaardigheid eraan gekoppeld. Ik denk niet dat het nog goed komt met de Hedwigepolder. Het is een icoon geworden waar mensen in loopgraven zijn gedoken. Maar wie weet, over één of twee generaties. Je moet je realiseren dat Zeeuws-Vlaanderen een krimpregio is. De economische impuls van het eiland neemt af en natuurgebonden recreatie kan dan een belangrijke motor worden voor de toekomst van Zeeuws-Vlaanderen. Je kunt je voorstellen dat er op termijn wel degelijk kansen ontstaan voor de Hedwigepolder. Op dit moment is het gewoon niet zo.

Voor de korte termijn hopen we vooral dat het besluit van de Zeeuwse organisaties bijdraagt aan het de-escaleren van dit dossier en van het ontpolderingsdossier in het algemeen.”

Peter de Koeijer, ZLTO

“Niet-ontpoldering kan op instemming Zeeuwse bevolking rekenen”

“Wij vinden het een heel verstandig en moedig besluit van het Zeeuwse Landschap en de ZMf. Rondom de Hedwigepolder is een prestigestrijd ontstaan. Het heeft het draagvlak voor natuur bij de Zeeuwse bevolking geen goed gedaan. Niet-ontpoldering kan op instemming van de Zeeuwse bevolking rekenen. Dit neemt de spanning op de discussie weg en voorkomt verdere afbraak van natuur. Ik begrijp wel heel goed dat dit een heel lastige afweging is geweest.

Wij zijn nooit voorstander van ontpoldering geweest. Wel willen we bestaande natuur verbeteren. Het gaat bijvoorbeeld om een kwalitatieve verbetering van het Land van Saeftinghe of op andere plekken buitendijks in de Westerschelde. De Westerschelde is al heel groot en die hectaren van de Hedwigepolder doen daar niet zo heel veel aan af. Wij hebben altijd naar voren gebracht dat de natuurwinst van ontpoldering maar heel betrekkelijk is. Het is bedoeld om op te slibben en binnen een termijn van tien jaar weer rietveld te worden. Voor ons is dit een principekwestie. Als deze ontpoldering doorgaat, kan ontpoldering gezien worden als een standaard maatregel voor natuurcompensatie. Bij ontpolderen van de Hedwigepolder zetten we een deur open die we nooit meer dicht kunnen trekken.

Ik zou het jammer vinden als de Vogelbescherming ontpoldering via de rechter gaat afdwingen. Volgens mij zou het voor vogels veel beter zijn om de Delta als geheel te bekijken en daarvoor maatregelen met draagvlak voor te stellen. Via de rechter is er denk ik niet veel animo om geld beschikbaar te stellen voor de maatregelen, waar die ook in de Delta plaatsvinden. Als de ontpolderingsdiscussie begraven kan worden, ontstaat ruimte om wel weer pleidooi te voeren voor natuurontwikkeling. Op lange termijn is dan de hele Delta geholpen. Hier wordt uiteindelijk meer mee gedaan voor de natuur dan bij het voeren van een rechtszaak.”

foto Paul Ridderhof

Ed Nijpels, voorzitter Commissie Natuurherstel Westerschelde

“Nederland krijgt een dubbele rekening te betalen”

“Ik vind de manier waarop het kabinet opereert buitengewoon ongelukkig en onverstandig. Zoals het er nu naar uitziet zal uiteindelijk de rechter eraan te pas komen, maar ook Europa en België.

In 2008 hebben wij als commissie gezegd dat van alle oplossingen, ontpoldering van de Hedwigepolder verreweg de belangrijkste en de beste oplossing is voor natuurherstel in de Westerschelde. Wel hebben wij vijf andere alternatieven gegeven. Deze bevatten ook voor een deel ontpoldering, maar dan in andere delen van Westerschelde. Er was zelfs een alternatief zonder ontpoldering. Op basis van de vier criteria (natuurlijkheid, draagvlak, realisatietijd en kosten) zijn wij tot de conclusie gekomen dat ontpoldering van de Hedwigepolder met kop en schouders boven de andere alternatieven uitsteekt. Die scoren minder op alle punten. In deze kwestie zeult de heer Bleker een vrachtwagen aan problemen achter zich aan. Zo zit de Hedwigepolder vast aan een internationaal verdrag. En verdragen kunnen we niet zomaar eenzijdig veranderen. Ten tweede stelt Europa bepaalde eisen aan herstel van natuur en ten derde heb je ook te maken met de Nederlandse regelgeving. Ook bij die Nederlandse rechter loopt het kabinet grote kans tegen problemen op te lopen.

Los van het Nederlandse besluit, zullen de Belgen de polder wel laten vollopen. Dat betekent dat tussen het Belgische deel en het Nederlandse deel een dijk moet komen, anders overstroomt de polder alsnog. Daar zal Nederland voor op moeten draaien en we zullen geen compensatie krijgen, zoals in het verleden is afgesproken. Dus Nederland krijgt een dubbele rekening te betalen.

Op basis van de argumenten die ik heb genoemd blijft de Hedwigepolder de beste oplossing. Nog even los van het feit dat ik het een slechte zaak vind dat de bevolking van Zeeland iedere keer blij wordt gemaakt met een dode mus.”